

Arbeidsprogram og planbehov 2024-2027

Formannskapet

Vedtatt i kommunestyret 25.09.2024, saksnummer 067/24

Oppdatert i tråd med vedtak i kommunestyret 13.06.2024, saksnummer 049/24

Arbeidsprogram og planbehov – formannskapet

- Dette dokumentet utgjør arbeidsprogram og planbehov for formannskapet for planperioden 2024-2027.
- Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi i henhold til § 10-1 i plan- og bygningsloven. Forslag til planstrategi med utfordringsbilde for Strand kommune 2024-2027 ble politisk behandlet i kommunestyret 14.02.2024.
- Planstrategi kan inneholde en vurdering av kommunens planbehov i henhold til § 10-1 i plan- og bygningsloven. Dette dokumentet synliggjør arbeidsprogram og planbehov for formannskapet og er utarbeidet med grunnlag i forslag til planstrategi med utfordringsbilde for Strand kommune 2024-2027.
- Videre i dette dokumentet vises det til følgende kapitler:
 - Innledning
 - Formannskapets prioriterte strategier – planperiode 2024-2027
 - Sentrale tema for formannskapet
 - Planbehov for formannskapet 2024-2027

Innledning

Utfordringsbildet for Strand

Kommunen er i folkehelseloven pålagt å ha oversikt over folkehelsen i kommunen. I henhold til folkehelseloven skal folkehelseoversikten for kommunen bli brukt som en del av kunnskapsgrunnlaget ved utarbeidelsen av planstrategien. Et eget dokument er derfor lagt til grunn for utarbeidelse av utfordringsbildet. Oppdatert helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Strand kommune er også lagt til grunn for utarbeidelse av utfordringsbildet.

Følgende utfordringer og utviklingstrekk er belyst i planstrategi med utfordringsbilde for Strand kommune 2024- 2027:

- Demografi og befolkning
- Klima og natur
- Økonomi og omstilling
- Næring
- Byutvikling, bosetting og boligsosialt arbeid
- Inntekt og utdanning
- Helse og livsmestring
- Risiko og sårbarhet

Bo-attraktivitet, næringsattraktivitet, omstilling og livsmestring prioriteres som hovedutfordringene i Strand som det skal fokuseres på i planperioden.

Kommunens økonomi

- Nye skoler og flerbrukshall har gitt kommunen et løft, men har også gitt oss høy gjeld.
- Den demografiske endringen i Norge med stadig flere eldre og pleietrengende vil også gjøre seg gjeldende i Strand, til tross for at vi har en relativt ung befolkning. Som følge av den demografiske utviklingen vil også Strand kommune måtte dreie ressurser fra skole og barnehage til pleie og omsorg.
- Renteøkning og prisvekst gjør at kommunen har en stram økonomi og må ha fokus på effektivisering og å jobbe smartere.
- Strand kommune har lave sentrale inntekter i forhold til de fleste kommuner i Rogaland, med lave skatteinntekter, ca. 86% av landsgjennomsnitt, og lave rammetilskudd i forhold til våre nabokommuner. Prognoser fra Kommunesektorens organisasjon og Statsforvalteren tilsier at skatteinntektene vil ha ingen eller liten økning de kommende årene.

Bærekraft på «strandsk»

▪ Oversettelsesprinsippet

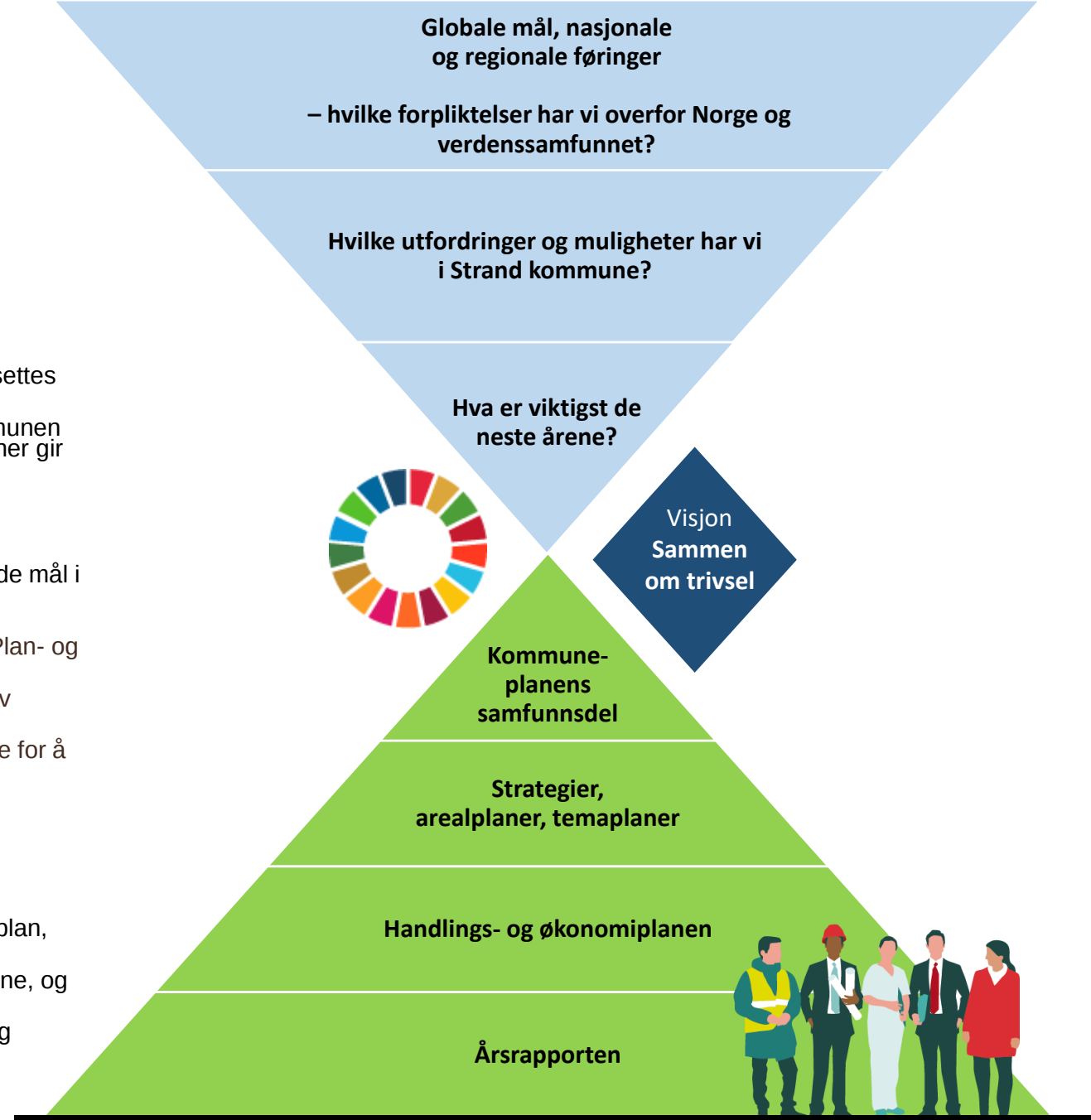
- Globale, nasjonale og regionale mål, føringer og forventninger oversettes og gjøres til våre egne gjennom planer.
- I et omfattende mål- og forventningsbilde er det avgjørende at kommunen prioriterer innenfor egne rammer og kontekst. «Vegg- til- vegg»- planer gir mindre styring.

▪ Samfunnsdelen er kommunens utviklingsstrategi

- Kommuneplanens samfunnsdelen definerer kommunens overordnede mål i et 15-årsperspektiv.
- Den skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon (Plan- og bygningsloven § 11-1).
- Delt eierskap: Det kreves innsats og samarbeid mellom flere deler av kommunen for å nå målene.
- Systematisk oppfølging: Hver enkelt må ta stilling til hva de kan gjøre for å bidra til bedre måloppnåelse.

▪ Plansystemet

- Planer er kommunens verktøy for å fastsette mål og avveie interesser på lavere nivå.
- Planene kategoriseres som enten strategiplan, temaplan, handlingsplan, eller arealplan
- Plansystemet sikrer sammenheng og arbeidsfordeling mellom planene, og angir rammene for kommunens planarbeid.
- Handlings- og økonomiplanen er kommuneplanens handlingsplan og fastsetter ressursfordeling i et 1- og 4-årsperspektiv.
- Arealplaner er juridisk bindende.

Delegasjonsreglementet for formannskapet – oppsummering

- Formannskapet er kommunens økonomiutvalg og skal gi innstilling til kommunestyret i saker om årsbudsjett, økonomiplan og skattevedtak.
- Formannskapet er ”driftsutvalg” på de virksomhetsområdene som ikke er delegert til levekårsutvalget og forvaltningsutvalget.
- Formannskapet er kommunen sitt ”investeringsutvalg” og skal initiere nye investeringer og følge opp alle investeringer som er vedtatt i budsjett og økonomiplan.
- Formannskapet skal, i tillegg til forvaltningsutvalget, gi innstilling til kommunestyret når det gjelder kommuneplanen, både generell del og arealdelen.
- Formannskapet gis myndighet til å ta avgjørelse i alle løpende saker som gjelder samferdsel og næringsutvikling.
- Medlemmene i formannskapet skal utgjøre administrasjonsutvalget sammen med representanter fra de ansatte.
- Formannskapet tildeles hastekompetanse i samsvar med kommuneloven.
- Formannskapet er kommunens byggeutvalg.

Formannskapetets prioriterte strategier – planperiode 2024-2027

Strategier - Kommuneplanens samfunnsdel 2019-2035

For kommuneplanperioden 2019 – 2035 er det definert følgende strategiske mål:

1. Strand har en sunn økonomi som fremmer bærekraftig vekst og en god samfunnsutvikling
2. Strand er et lavutslippssamfunn som er sikkert og trygt å bo i
3. Strand har et inkluderende lokalsamfunn med høy livskvalitet for alle
4. Strand er Rogalands mest bosteds- og næringsattraktive kommune

Til hvert strategisk mål er det laget en liste i kommuneplanens samfunnsdel viser til «hvordan kommer vi dit?» I arbeidsprogrammet til formannskapet er det prioritert hvilke av disse strategiene som kommunen skal ha fokus på å arbeide med i planperioden 2024-2027. De prioriterte strategiene er markert med **uthevet skrift**.

Strategisk mål 1

STRAND HAR EN SUNN ØKONOMI SOM FREMMER BÆREKRAFTIG VEKST OG EN GOD SAMFUNNSUTVIKLING

Strategier for å nå målet:

- Økonomiske måltall er førende for planlegging og prioritering over tid
- **Vi følger vedtatte planer**
- **Vi våger å prioritere vekk noe fremfor å spre innsatsen**
- **Vi vektlegger fellesskapets interesser**
- Vi bygger kapasitet for endring og utvikling i egen organisasjon (kapasitet defineres som ressurs og kompetanse)
- **Vi utvikler en kultur som stimulerer til innovasjon og endring**
- **Vi inngår i samarbeids- og utviklingsnettverk med andre kommuner og aktører**
- **Vi videreutvikler tjenestene gjennom samskaping**
- **Vi motiverer innbyggere til å være ansvarlige borgere og skaper engasjement gjennom involvering og deltakelse**
- **Barn og unge har en aktiv påvirkning på utviklingen av Strandasamfunnet**
- **Vi øker den eksterne medfinansieringen**

Strategisk mål 2

STRAND ER ET LAVUTSLIPPSAMFUNN SOM ER SIKKERT OG TRYGT Å BO I

Strategier for å nå målet:

- **Vi gjennomfører grønne anskaffelser og grønne investeringer**
- **Nullutslippskjøretøy er regelen, ikke unntaket for kommunale tjenestebiler**
- Vi gjør det lettere å gå, sykle eller ta buss, og kjøre utslippsfritt hvis man må kjøre bil
- **Vi følger miljøstandarden «Strand-standard» (passiv hus) for kommunale nybygg**
- **Vi gjennomfører energisparende tiltak for eksisterende bygg basert på en vurdering av kost/nytte**
- **Vi øker bevisstheten og kunnskapsnivået knyttet til klimapåvirkning og klimatilpasning**
- **Vi har fokus på sirkulærøkonomi, fremfor bruk og kast**
- **Vi arbeider systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap**
- **Vi er aktive og innovative for å redusere klimagassutslippet**
- **Vi vil sertifisere kommunen som Miljøfyrtårn eller lignende med sertifiseringsmyndighet, slik at bedriftene i Strand enkelt kan miljøsertifisere seg**
- **Vi vil sertifisere kommunen som et bærekraftig reisemål**
- Vi sikrer et biologisk mangfold
- Vi vektlegger jordvern i tråd med nasjonale målsettinger
- Vi fastsetter en langsiktig utviklingsretning og/eller en langsiktig grense mellom tettsteder og landbruksområder (markagrensen)
- Vi har en restriktiv holdning til utbygging i faresoner
- Hovedvekten av boligbyggingen konsentreres rundt Tau og Jørpeland 4 km i randsone fra skole, idrett og sentrum, og nær kollektivaksen langs R13

Strategisk mål 3

STRAND HAR ET INKLUDERENDE LOKALSAMFUNN MED HØY LIVSKVALITET FOR ALLE

Strategier for å nå målet:

- **Vi jobber kunnskapsbasert og tydeliggjør viktigheten av bedre folkehelse**
- **Vi gjør det enkelt for og motiverer innbyggerne til å ta helsefremmende valg (her inngår tilrettelegging og motivering til mer fysisk aktivitet)**
- **Vi er sammen om å fremme deltakelse og inkludering for alle**
- **Vi videreutvikler eksisterende arenaer og utvikler nye arenaer hvor innbyggerne opplever mestring, inkludering og trygghet**
- **Vi støtter opp om tilbud rettet mot enkeltmennesker og grupper som har særlige behov**
- **Vi tar vare på og motiverer nåværende og rekrutterer nye frivillige, i alle aldre**
- **Vi videreutvikler gode samarbeidsarenaer med næringslivet og lag og organisasjoner**
- **Samarbeid og samskaping med aktørene i samfunnet er basert på likeverdige partnerskap og gjensidig respekt for hverandres roller**

Strategisk mål 4

STRAND ER ROGALANDS MEST BOSTEDS- OG NÆRINGSATTRAKTIVE KOMMUNE

Strategier for å nå målet:

- **Vi utvikler levende sentrum på Jørpeland og Tau med gode inne- og uterom hvor vi kan møtes på tvers av funksjonsnivå, etnisk og kulturell bakgrunn og ta vare på hverandre**
- **Vi skaper og videreutvikler gode og varierte tilbud innen kultur, idrett og friluftsliv på arenaer som innbyr til deltakelse og tilhørighet for alle**
- **Vi tar vare på og utvikler kulturhistorie**
- Vi legger til rette for interessante og varierte boliger med særegne bomiljø med tilknytning til natur og sjø
- **Vi legger til rette for økt overnattingskapasitet og aktivitet for besøkende**
- **I samarbeid med Stiftelsen Preikestolen vil vi legge til rette for nødvendig regulering av trafikken opp til Preikestolen fjellstue for å sikre en bærekraftig og sikker adkomst til området**
- **Vi videreutvikler Strand kommune som en attraktiv arbeidsplass**
- **Sammen med næringslivet og utdanninginstitusjoner legger vi forholdene til rette for et innovativt og fremtidsrettet nærings- og arbeidsliv (x)**
- **Vi legger til rette for vekst av eksisterende næringsliv og nyetableringer**
- **Vi utvikler nye og videreutvikler eksisterende samarbeidsarenaer mellom aktørene i samfunnet for å skape tillit og en felles forståelse for ønsket samfunnsutvikling**
- Vi utvikler en kultur for nytenkning og viser gjennomføringskraft
- **Brukerens behov er i sentrum**
- **Vi avklarer rammebetingelsene forut for medvirknings- og samskapingsprosesser**

Sentrale tema for formannskapet

Attraktivitet – Næringsutvikling, reiseliv, og kultur

Et mangfoldig kulturliv bidrar til god folkehelse, trivsel, og kan være nøkkelen til et inkluderende og tolerant samfunn. Kultur bidrar til verdiskaping og utvikling av Strand som en attraktiv kommune. Visjonen for Strand kommune er «Sammen om trivsel» og det er også visjonen for kultur planen og den videre utviklingen av kulturlivet i Strand kommune.

Strand kommune er en sentral reiselivskommune i Rogaland. I Strand kommune ligger Preikestolen og deler av Lysefjorden som er nasjonale turistskatter. Strand har gode reiselivsaktører, men det ligger et stort potensial til vekst. Etablert reiselivsnæring er kompetent, voksende, og satsingen bidrar til positiv lokalsamfunnsutvikling.

Strand kommune skal være en attraktiv plass for næring og som bosted. Strand kommune sammen med næringslivet skal synliggjøre Strand som en attraktiv kommune både for bosetting og næringsliv.

Omstilling og økonomi

Kommunens økonomi er hardt presset og formannskapet må gjøre kommunestyret i stand til å føre en ansvarlig økonomisk politikk. Ressursbruken har vært for høy de siste årene i forhold til de midler kommunen har til rådighet. Det er behov for å omstille organisasjonen til å få mer ut av de ressursene vi har.

Formannskapet orienteres månedlig om kommunens økonomiske stilling og vurderer behov for budsjettjusteringer og korrigerende tiltak hvert tertial og i forbindelse med utarbeidelse av handlings- og økonomiplan. Deler av kommunens oppgaver er lagt ut i kommunale selskaper. Formannskapet skal føre en ansvarlig eierpolitikk overfor disse selskapene.

Klima

Klimaendringer vil påvirke natur og samfunn både på kort og lang sikt. Rogaland frem mot år 2100 får et varmere klima, med påfølgende utfordringer som blant annet overvann og flom, stigende havnivå, økt skredrisiko, økosystemendringer og endrede vekstvilkår for kulturplanter. Å ta hensyn til klimaet, arbeide mot å forhindre klimaendringer og stoppe konsekvensene av dem er avgjørende for å sikre en bærekraftig utvikling.

Planbehov for formannskapet 2024-2027

Fargekoder som viser status av hver plan for planperioden 2024-2027:

Planen videreføres uten endringer

Planen revideres

Planen er ny

Planen utgår

Planbehov og arbeidsprogram for formannskapet

Plan for kultur, idrett
og friluftsliv 2023-
2027

Reiselivsplan Strand
kommune 2023-2027

Strategisk Næringsplan 2023-
2027

Anskaffelsesstrategi

Handlings- og
økonomiplanen
(Lovpålagt)

Investeringsplan 2024
(revideres årlig)

IKT-Strategiplan Strand
2021-2024

Eierskapsstrategi og
eierskapsmelding (lovpålagt)

Kulturminneplan
2018-2022

Overordnet beredskapsplan
2024-2027 (revideres årlig)

Klimaplan

Plantyper

- Kommunens planer er kategorisert til å enten være strategi, temaplan, handlingsplan, eller arealplan.
- Av disse planene er det bare arealplanene som er juridisk bindende.
- Oversikten til høyre i lysarket viser til innholdet i plantypene. Plantypen arealplaner viser til kommunens område- og detaljreguleringsplaner, i tillegg til kommuneplanens arealdel.

Strategiplan:

- Klart formål
- Utfordringsbeskrivelse
- Mål eller referanse til mål
- Satsingsområder/hovedmål, veivalg, strategier
- Ikke tiltak

Temaplan:

- Klart formål
- Utfordringsbeskrivelse
- Mål
- Kan ha satsingsområder og strategier
- Tiltak

Handlingsplan:

- Tiltak for oppfølging av vedtatt plan eller strategi

Arealplaner

Handlings- og økonomiplanen

Plantype:

- Handlingsplan.

Formål:

- Fastsette årets budsjett og 4-årig økonomiplan.

Status og planlagt fremdrift:

- Framlegges årlig og vedtas av kommunestyret i desember.

Vurdering:

- Handlings- og økonomiplanen vedtas årlig av kommunestyret i henhold til kapittel 14 i kommuneloven.

Investeringsplan 2024

Plantype:

- Handlingsplan

Formål:

- Basert på fastsatt budsjett og 4-årig økonomiplan, og 8 årig investeringsplan, utarbeides det en investeringsplan som gir en oversikt over alle større prosjekt som pågår i kommunen.
- Planen er en sammenfatning av siste års vedtatt budsjett, med tidligere vedtatte investeringsprosjekt, og en disponering av midler for å kunne effektivere i henhold til vedtatte prioriteringer.

Status og planlagt fremdrift:

- Revideres årlig, og behandles politisk av formannskapet i første kvartal.

Vurdering:

- Investeringsplanen vedtas årlig.

Eierskapsstrategi og eierskapsmelding

Plantype:

- Strategiplan.

Formål:

- Spesifiserer formål for dannelse av selskaper, organisasjonsformer, avklarer roller og samarbeidsformer.

Status og planlagt fremdrift:

- Vedtatt i 2020.
- Revideres i 2024.

Vurdering:

- Eierskapsstrategi og eierskapsmelding er lovpålagt i henhold til kommuneloven.

Anskaffelsesstrategi

Plantype:

- Strategiplan.

Formål:

- Anskaffelsesstrategien fastsetter mål for hvordan kommunen skal organisere sin anskaffelsesvirksomhet i perioden 2024-2027. Strategien viser også hvilke områder som skal prioriteres for at kommunen skal nå sine overordnede og langsiktige mål.

Status og planlagt fremdrift:

- Revisjon planlegges vedtatt i juni 2024.

Vurdering:

- Strategiplanen blir revidert for å ta inn miljøkrav som et eget punkt.

Anskaffelsesstrategi

Strand kommune

2020-2023

Verdiskapende, samfunnsansvarlige og bærekraftige anskaffelser

Overordnet beredskapsplan 2024-2027

Plantype:

- Tiltaksplan.

Formål:

- Opprettholde kommunal samfunnssikkerhet og beredskap.

Status og planlagt fremdrift:

- Planen ble revidert i 2024 og skal revideres årlig.

Vurdering:

- Overordnet beredskapsplan 2024-2027 revideres for å være i takt med samfunnsutviklingen og nye momenter til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Strand kommune. Overordnet beredskapsplan er lovpålagt i henhold til kapittel V. Kommunal beredskapsplikt i sivilbeskyttelsesloven.

IKT-Strategiplan Strand 2021-2024

Plantype:

- Strategiplan.

Formål:

- IKT- Strategiplanen fastsetter mål for hvordan kommunen skal organisere sin IKT virksomhet.

Status og planlagt fremdrift:

- Revideres i 2025.

Vurdering:

- Planen revideres i 2025 for å verifiserer om den er i tråd med den teknologiske utviklingen. IKT strategiplanen må sees i sammenheng med IT samarbeidet (RitS). I tillegg skal planen inneholde IKT, digitalisering og målsettinger for å øke kommunenes digitaliseringsevne.

Klimaplan

Plantype:

- Temaplan.

Formål:

- Ta «vår» del i arbeidet med å tilrettelegge for at fremtidige generasjoner skal kunne leve i samfunn med gode klimatiske forhold.

Status og planlagt fremdrift:

- Oppstart i 2024.
- Vedtak i 2026.

Vurdering:

- Strand kommune har ikke en egen klimaplan. En ny klimaplan vil være retningsgivende for å nå målet om kommune redusere det geografiske utslippet fra Strandasamfunnet og klimafotavtrykket fra Strand kommune som organisasjon med 70% frem mot 2035 sammenlignet med 2019. I tillegg vises det til i planstrategien at klima er et av 3 fokusområder for planperioden 2024-2027. En klimaplan vil kunne følge opp fokuset på klima i inneværende planperiode.

Plan for kultur, idrett og friluftsliv 2023-2027

Plantype:

- Temaplan.

Formål:

- Et mangfoldig kulturliv bidrar til god folkehelse, trivsel, og kan være nøkkelen til et inkluderende og tolerant samfunn. Kultur bidrar til verdiskaping og utvikling av Strand som en attraktiv kommune. Kulturarbeidet i Strand kommune er et samspill mellom mange aktører og ikke et offentlig ansvar alene. Visjonen for Strand kommune er «Sammen om trivsel». Det er også visjonen for denne planen og den videre utviklingen av kulturlivet i Strand kommune.

Status og planlagt fremdrift:

- Planen ble revidert i høst 2023 og videreføres uten endringer.

Vurdering:

- Planen ble nylig revidert og det vurderes derfor at det ikke er grunnlag for ny revidering i inneværende planperiode.

**PLAN FOR
KULTUR, IDRETT
OG FRILUFTSLIV**
2023 - 2027
Strand kommune

Strategisk Næringsplan 2023-2027

Plantype:

- Strategiplan.

Formål:

- Sikre tilrettelegging og utvikling av det lokale næringsliv.

Status og planlagt fremdrift:

- Planen ble revidert i 2023 og videreføres uten endringer.

Vurdering:

- Planen er nylig revidert i henhold til kommuneplanens samfunnsdel 2019-2035. Det vurderes derfor at det ikke er grunnlag for ny revidering i inneværende planperiode.

Utkast til Strategisk Næringsplan

Strand Kommune 2023-2027

Reiselivsplan Strand kommune 2023-2027

Plantype:

- Temaplan.

Formål:

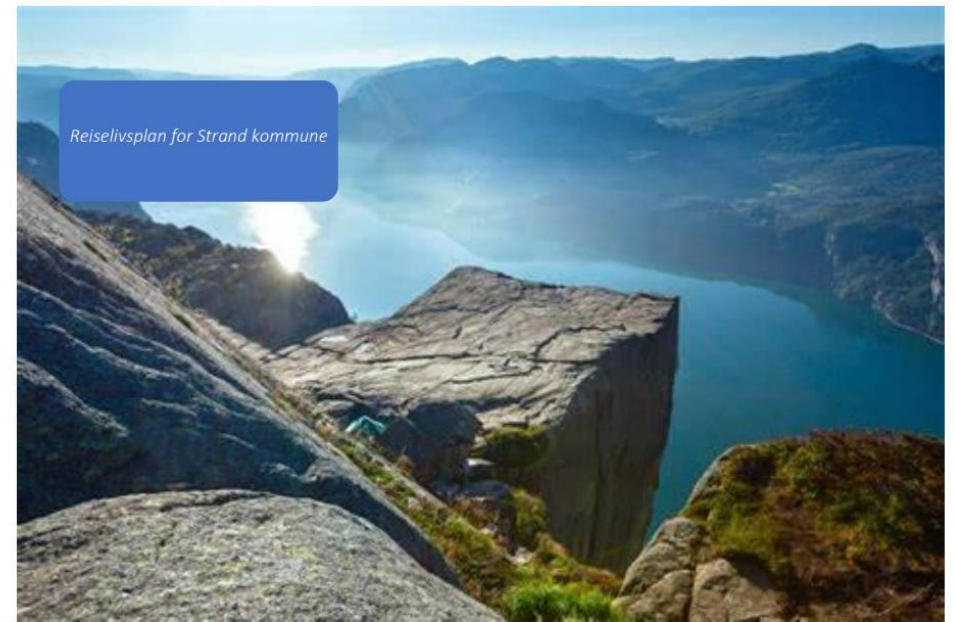
- Målene for planen er følgende:
 - Være en ansvarlig reiselivsdestinasjon.
 - Tilby de beste vandreturene, hele året.
 - Være et godt vertskap for innbyggere og gjester.
 - Utvikling gjennom samskaping mellom lokalsamfunn, næring og kommune.
 - Strand kommune skal ha gode lavutslipp transportløsninger for lokalbefolkning og gjester.
 - Utvikle opplevelser og arrangement hele året.
 - infrastruktur for lokalbefolkning og turister.

Status og planlagt fremdrift:

- Planen ble revidert i høst 2023 og videreføres uten endringer.

Vurdering:

- Planen ble nylig revidert og det vurderes derfor at det ikke er grunnlag for ny revidering i inneværende planperiode.

Kulturminneplan 2018-2022

Plantype:

- Temaplan.

Formål:

- Kulturminneplanen skal gi en god oversikt over hvilke kulturminner finnes i Strand kommune og det som er viktig å ta vare på. Det er et ønske at planen skal føre til økende oppmerksomhet og interesse rundt kulturminner i kommunen – for innbyggere – samt at planen skal stimulere til en god og langsiktig forvaltning av kulturminneverdiene i den kommunale arealplanlegging.

Status og planlagt fremdrift:

- Revideres i 2025.

Vurdering:

- Kulturminneplanen er utgått og skal revideres. Planen revideres for å ha en kulturminneplan som er oppdatert og effektiv i forhold til å ta både historiske, kulturelle og samfunnsmessige hensyn.

